

FESTIVAL PRAVA DJECE

13. festival prava djece 2021.

NASTAVNE PRIPREME

- radionice za osnovne i srednje škole -

Listopad 2021.

Sadržaj

Kao da me nema – Usamljenost	3
Vježbanje sreće - Zahvalnost	5
Oprezan let u cyber svijet – Društvene mreže	6
Zoomorni u virtualnoj školi – <i>Online</i> nastava	8
Baloni koji su skoro započeli rat: o važnosti zalaganja za mir	9
Slobodan:na u skladu s pravilima i granicama	10
Je li slamka kriva za sve: koliko je važno da svi daju svoj doprinos u odgovoru na klimatske promjene	11
EmpaTI(i)JA i suosjećanje	13

Nastavne pripreme izradili: Mario Bajkuša, Eli Pijaca Plavšić, Maja Šarić i Jelena Perak iz Foruma za slobodu odgoja

Udruga za promicanje stvaralaštva i jednakih mogućnosti Alternator; Medveščak 53, 10000 Zagreb

<h2 style="color: #4F81BD;">Kao da me nema – Usamljenost</h2>	
Film	NEVIDLJIVA, OŠ Š. K. Đalskoga Sv. Ivan Zelina, igrani, 3'23"
Cilj	Učenici će moći prepoznati i izraziti vlastiti osjećaj usamljenosti te prepoznati i pružiti podršku drugome tko se osjeća usamljeno.
Ishodi	Učenik:ca: <ul style="list-style-type: none"> • osvještavati svoje emocije te adekvatne načine njihova izražavanja • razviti socio-emocionalne kompetencije • razviti suosjećanje i empatiju • osvijestiti važnost dobrog mentalnog zdravlja te naučiti brinuti o njemu • naučiti timski surađivati
Korelacije	MPT Osobni i socijalni razvoj MPT Građanski odgoj i obrazovanje Sat razrednika
Preporučeni razredi	5. -8. razreda osnovne škole (primjenjivo i za učenike srednje škole: 1-2 razredi)
Trajanje	Jedan školski sat (40')
Potrebni materijali	Zvučnici, računalo, flomasteri/bojice, flipchart papir
Preporuke	Za ovu temu je potrebno dobro poznavati svoje učenike te njihove međusobne odnose te paziti na način otvaranja teme nevidljivosti i isključenosti. Ako se odlučite i dalje raditi na ovoj temi, može se napraviti pozitivan utjecaj na cijelu školsku zajednicu. Ova tema pruža priliku progovaranja o nizu drugih tema kao što su diskriminacija, odbacivanja, vršnjačko nasilje, izolacija pojedinaca te rada na inkluziji.
Napomene	Nastavna priprema je adaptirana iz publikacije „Protresi!“ zbirka nastavnih priprema za razvoj emocionalne otpornosti i suočavanja s krizom ta primjenu u osnovnim i srednjim školama“ UNICEF.
Tijek aktivnosti	<p>Prikažite učenicima kratki film „Nevidljiva“ (dostupan na https://www.youtube.com/watch?v=TwC-UpnW0gA) te potom započnite kratku raspravu s učenicima o filmu te glavnoj protagonistici.</p> <p><i>Kako ste razumjeli film? O čemu film progovara? Kako ste doživjeli djevojku iz filma? Što joj je nedostajalo? Možete li zamisliti kako se osjećala?</i></p> <p>Povežite temu filma sa trenutnom društvenom situacijom u kojoj su se mnogi osjećali usamljeno, isključeno ili izostavljeno. Ako mislite da ste spremni, podijelite s njima neku situaciju i kada ste se vi osjećali usamljeno ili izostavljeno, kako to danas razumijete - što vam je tada bilo potrebno. Podijelite s njima da se svatko od nas u nekom periodu života ili u nekoj situaciji osjeća usamljeno ili izostavljeno, kao da negdje ne pripadamo ili se ne uklapamo, ali ponekad se i drugi pored nas tako osjećaju.</p> <p>Podijelite učenike u grupe od 4-5 učenika te ih potaknite na oluju ideja i odgovore na pitanja:</p> <p><i>Što svatko od nas može učiniti da se osjeća manje usamljeno ili izdvojeno?</i> <i>Što svatko od nas može učiniti da se drugi osjećaju manje usamljeno ili izdvojeno?</i> <i>Na koje načine možemo izraziti ono što nam nedostaje od drugih i dati podršku drugima?</i></p> <p>Otvorite diskusiju s učenicima o njihovim odgovorima, te ih potaknite na razmjenu iskustva i primjera.</p> <p>Na temelju njihovih odgovora, iskustva i primjera, napravite listu ideja što svatko od njih može učiniti da se osjeća bolje, te što mogu učiniti da se drugi bolje osjećaju. Postavite navedenu listu na vidljivo mjesto u učionici.</p>

	<p>Dodatno!</p> <p>Postoji mogućnost da se otvaranjem ove teme, otvori još puno drugih bilo osobnih bilo društvenih tema. Važno je da možete zaokružiti i usmjeravati radionicu na pozitivnu stranu te prepoznati učenike kojima je potrebna dodatna podrška u jačanju njihova samopouzdanja te zastupanja sebe.</p>
Izvori	<p>Munivrana, A., Perak, J. (2021) „Protresi!“ zbirka nastavnih priprema za razvoj emocionalne otpornosti i suočavanja s krizom ta primjenu u osnovnim i srednjim školama“, Zagreb, UNICEF</p>

<h2>Vježbanje sreće - Zahvalnost</h2>	
Film	Srcem do srca, OŠ D. Tadijanovića Zagreb (Susedgrad), slobodni stil, 2'39"
Cilj	Učenici će znati prepoznati izraziti zahvalnost u svakodnevnom životu.
Ishodi	Učenik:ca: <ul style="list-style-type: none"> • <i>prepoznati pojmove poput sreće, individualnih potencijala, poticajnog okruženja za učenje</i> • <i>osvijestiti važnost primanja i iskazivanja pozitivnih poruka</i> • <i>nabrojati vlastite prednosti i one segmente u kojima su uspješni</i> • <i>prepoznati vlastite osjećaje</i>
Korelacije	MPT Osobni i socijalni razvoj Sat razrednika
Preporučeni razredi	7. i 8. razreda osnovne škole, 1. i 2. razred srednje škole
Trajanje	Jedan školski sat (40')
Potrebni materijali	Zvučnici, računalo, flomasteri/bojice, post-it papirići, A4 papiri,
Preporuke	Preporučujemo informirati se o edukaciji za učitelje/ice „Sretno dijete“ koju provodi Forum za slobodu odgoja. Svrha edukacije je osnažiti kolektive za brigu o mentalnom zdravlju djece i mladih i razvoj njihovih socio-emocionalnih kompetencija. – više informacija o edukaciji https://fso.hr/sretno-dijete/
Napomene	-
Tijek aktivnosti	<p>Prikažite učenicima kratki film „Srcem do srca“ (dostupan na https://www.youtube.com/watch?v=yvmv8RSsXVwE). Nakon pogledanog filma zamolite učenike da individualno na post-it papiriću napišu odgovor na pitanje „Što je za mene sreća?“. Neka svaki učenik na ploču zalijepi papirić s definicijom, pročitajte sve papiriće i probajte kreirati razrednu definiciju sreće.</p> <p>Nakon toga podijelite učenike u 5 grupa. Svaka grupa ima 20 minuta da izvede zadatak „sreće“ koji im je dodijeljen. Zadaci su sljedeći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. grupa: osmišljava neku fizičku vježbu (ili set vježbi) pomoću kojih će se razgibati 2. grupa: izrađuje svoju zajedničku listu zahvalnosti. Na papiru napišu „Zahvalan/na sam za....“ 3. grupa: grupa koja brine o sebi. Njihov zadatak je napisati popis stvari koje bi željeli u životu raditi i zbog kojih bi se osjećali bolje. Na papiru neka zapišu „Da više mislim na sebe... učinio/la bih...“ 4. grupa: imate zadatak da jedni drugima kažu koje su to kvalitete koje ta osoba ima. Potrebno je da jedan drugom kažu rečenicu koja započinje sa „Kod tebe mi se sviđa to što...“ 5. grupa: osmišljava jedno dobro djelo koje će kao grupa / razred napraviti. Potrebno je da grupa osmisli dobro djelo, napravi plan izvedbe aktivnosti i kasnije na predstavljanju grupnog rada animira cijeli razred da se u tu aktivnost uključe. <p>Svaka grupa neka ostatku razreda prezentira što su radili u grupi i kako im se sviđela aktivnost te jesu li otkrili nešto novo o sebi i svojim kolegicama i kolegama. Neka aktivnost predstavljanja traje maksimalno 3-4 minute po grupi. Sat završite tako da ukratko učenicima ispričate o važnosti slanja pozitivnih poruka i kako se uvijek kada činimo neke lijepe stvari jedni za druge ili za sebe osjećamo bolje i sretnije.</p>
Izvori	Zbirka „Sretno dijete“ – dostupna isključivo kroz edukaciju FSO-a „Sretno dijete“; Međupredmetna tema Osobni i socijalni razvoj: ideje i dodatni izvori za rad s učenicima – dostupno na: https://fso.hr/medupredmetna-tema-osobni-i-socijalni-razvoj-ideje-i-dodatni-izvori-za-rad-s-ucenicima/

<h2 style="margin: 0;">Oprezan let u cyber svijet – Društvene mreže</h2>	
Film	#STOPcyberbullyingu, Dramsko-medij. skupina OŠ Dragalić, radionički (slob. stil), 2'29"
Cilj	Učenici će znati definirati, prepoznati i reagirati na cyberbullying u njihovoj okolini i među njihovim vršnjacima
Ishodi	Učenik:ca će: <ul style="list-style-type: none"> • prepoznati dobre i loše strane korištenja društvenih mreža • osvijestiti posljedice nasilja putem društvenih mreža • nabrojati načine prevencije virtualnog nasilja • suprotstaviti se pojavi cyberbullying-a • razvijati kreativnost kroz osmišljavanje razredne/školske kampanje
Korelacije	MPT Osobni i socijalni razvoj MPT Zdravlje MPT Građanski odgoj i obrazovanje MPT IKT Sat razrednika Hrvatski jezik Likovna kultura
Preporučeni razredi	4. – 8. razred osnovne škole
Trajanje	Jedan školski sat (40'), no moguće je aktivnost prezentirati i kao školski projekt pa proširenu verziju staviti kao zadatak većem broju razreda u školi.
Potrebni materijali	Zvučnici, računalo, flomasteri/bojice, A4 papiri, flipchart papiri
Preporuke	Preporučujemo posjetiti mrežnu stranicu www.medijiskapismenost.hr na kojoj se nalazi niz primjera radionica i nastavnog materijala vezanog uz temu <i>cyberbullying</i> .
Napomene	Nastavna priprema adaptirana je iz publikacije „Pokreni promjenu“ Foruma za slobodu odgoja koja je dostupna na poveznici: https://fso.hr/fso-publikacije/zbirka-radionica-pokreni-promjenu-40-ideja-za-rad-s-djecom-i-mladima-u-podrucju-razlicitosti/
Tijek aktivnosti	<p>Uvodna aktivnost (10 minuta): Postavite učenicima pitanje znaju li što je <i>cyberbullying</i>. Potaknite ih da prevedu ovaj pojam na hrvatski jezik (<i>cyber</i> – mrežno, računalno; <i>bullying</i> – zastrašivanje, maltretiranje). Pokrenite oluju ideja, a ako im je pojam nepoznat, upoznajte ih s njegovim značenjem koristeći se niže navedenim pojašnjenjima.</p> <p>Cyberbullying može podrazumijevati sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poruke neprimjerenoga sadržaja • pisanje komentara ili objavljivanje slika uvredljivoga sadržaja • imitiranje drugih na internetu • isključivanje drugih na internetu • označavanje drugih na neprikladnim slikama na društvenim mrežama • neprikladne diskusije. <p>Karakteristike kojima se cyberbullying razlikuje od nasilja licem u lice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nasilnik može imati osjećaj da je anonimn • može se događati u svakome trenutku i teško ga je izbjeći • može doprijeti do velikoga broja osoba – sadržaj koji podijelite s grupama ili ga postaviti na javne forume može postati trajan. <p>Prikažite učenicima kratki film „#STOPcyberbullyingu“ (dostupan na https://www.youtube.com/watch?v=DnVeP2wpnQw). Nakon pogledanog filma podijelite učenike u 5 grupa. Svaka će grupa imati 15 minuta za isti zadatak – navesti dobre i loše strane društvenih mreža. Cilj ovog zadatka je da učenici uoče kako društvene mreže mogu biti zabavne, ali i vrlo opasne.</p>

	<p>Dok učenici rade u grupama, potaknite ih na razmišljanje te ih, ako je potrebno, usmjerite na prisjećanje što više konkretnih primjera za dobre, odnosno loše strane društvenih mreža. Zamolite glasnogovornike grupe da iznesu zaključke grupe. Rezimirajte zaključke učenika.</p> <p>Sljedeći zadatak (15 minuta) je raspraviti o poimanju nasilja na društvenim mrežama. Ovaj je zadatak vrlo važan jer djeca često ne znaju da jesu ili da mogu postati žrtve virtualnog nasilja. Zadatak ovisi o primjerima koje su učenici naveli u ranijoj vježbi, stoga je tada vrlo važno usmjeriti učenike na navođenje primjera nasilja, neprimjerenog ponašanja i ostalih opasnosti korištenja društvenih mreža. Sljedeća pitanja, koja možete prilagoditi odgovorima učenika iz ranije vježbe, mogu vam pomoći u diskusiji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sada kada smo čuli dobre i loše strane društvenih mreža, jesu li neke povezane s nasilnim ponašanjem? • Navedite oblike nasilja putem društvenih mreža! • Znate li nekoga tko je bio žrtva nasilja putem društvenih mreža? <p>Kao završnu aktivnost ponovno podijelite učenike u iste grupe (5 grupa) i recite im da svaka grupa osmisli školsku promotivnu kampanju protiv nasilja na internet. Ovaj zadatak može se osmisliti kao projektni zadatak. Važno je da svaka grupa osmisli jedan slogan kojim će upozoriti vršnjake na opasnost nasilja na internetu. Učenici vjerojatno neće stići zadatak odraditi do kraja sata pa ih potaknite da rad u grupama nastave do sljedećeg sata (predmetnog) ili sata razrednika. Potaknite ih da rade tijekom odmora ili prije/nakon škole. Od svih ponuđenih ideja odaberite najbolju te je promovirajte na razini škole. Potaknite i učenike drugih razreda da se uključe u ovu kampanju pa možete izabrati i najbolju kampanju na razini škole.</p>
Izvori	<p>Munivrana, A., D. Morić, E. Pijaca Plavšić, M. Bajkuša, M. Rastović i V. Kožić. (2017.) Zbirka radionica „Pokreni promjenu“: 40 ideja za rad s djecom i mladima u području različitosti. Zagreb: Forum za slobodu odgoja. Dostupno na poveznici: https://fso.hr/wp-content/uploads/2018/12/pokreni_promjenu_HR_zbirka.pdf</p>

<h2 style="color: #0056b3; margin: 0;">Zoomorni u virtualnoj školi – Online nastava</h2>	
Film	VIRTUALNA ŠKOLA, OŠ A. Cesarca Ivankovo, igrani, 1'15"
Cilj	Učenici će moći prepoznati pozitivne i negativne strane online nastave te dati prijedloge za njeno unaprjeđenje.
Ishodi	Učenik:ca: <ul style="list-style-type: none"> • <i>prepoznati pozitivne i negativne strane korištenja IKT-a</i> • <i>osvijestiti svoju ulogu u korištenju IKT-a</i> • <i>razviti vještine kritičkog promišljanja i suradnje</i> • <i>razviti socio-emocionalne kompetencije</i> • <i>osvijestiti važnost dobrog mentalnog i fizičkog zdravlja</i>
Korelacije	MPT Zdravlje MPT Osobni i socijalni razvoj MPT Uporaba IKT Sat razrednika Informatika
Preporučeni razredi	5.-8. razreda osnovne škole (primjenjivo i za učenike srednje škole)
Trajanje	Jedan školski sat (40')
Potrebni materijali	Zvučnici, računalo, flomasteri/bojice, A4 papiri, flipchart papiri
Preporuke	-
Napomene	Nastavna priprema je adaptirana iz publikacije „Protresi!“ zbirka nastavnih priprema za razvoj emocionalne otpornosti i suočavanja s krizom ta primjenu u osnovnim i srednjim školama“ UNICEF.
Tijek aktivnosti	<p>Prikažite učenicima kratki film „Virtualna škola“ (dostupan na https://www.youtube.com/watch?v=9zq3ilhYS_8) te potom započnite kratku raspravu s pitanjima: Jeste li se mogli poistovjetiti s osobama iz filma? S kojom osobom? Zašto?</p> <p>Potaknite ih da se prisjete kako im je bilo raditi <i>online</i> te potaknite daljnju raspravu pitanjima: Što vam je nedostajalo? Što ste novo naučili? Kako je online nastava utjecala na vas, u pozitivnom i negativnom smislu? Jesu li vam i koliko nedostajali vršnjaci ali i učitelji? Koja je <i>razlika</i> između online nastave i nastave uživo?</p> <p>Potom podijelite učenike u grupe po 4 - 5 učenika s uputom da s obzirom na njihovo iskustvo pohađanja virtualne nastave, osmisle i potom prezentiraju kako bi izgledao njihova idealna <i>online</i> nastava – što predlažu da učitelji mogu unaprijediti, a što oni sami mogu unaprijediti da im sat bude ugodniji i interaktivniji, te kako svatko od njih može doprinijeti zajedništvu, međusobnom pomaganju i podršci.</p> <p>Njihove odgovore bilježite na flipchart papiru te ga ostavite na vidljivom mjestu kako biste se svi mogli podsjetiti kako svatko može doprinijeti ugodnijem satu bilo u živo bilo <i>online</i>.</p> <p>Dodatno! Ako imate vremena, porazgovarajte s njima na koje načine su brinuli o svome tijelu? Jesu li se bavili kakvom fizičkom aktivnosti? Kako su se opušitali nakon <i>online</i> nastave?</p> <p>Osvijestite im kako je potrebno brinuti i o našem tijelu te mu omogućiti da se odmori, opusti ali mu i omogućiti mu da se „napuni“, baš kao što punimo i naše mobitele.</p> <p>Potaknite ih da za drugi sat istraže strategije i načine opuštanja i „punjenja“ naših tijela.</p>
Izvori	Munivrana, A., Perak, J. (2021) „Protresi!“ zbirka nastavnih priprema za razvoj emocionalne otpornosti i suočavanja s krizom ta primjenu u osnovnim i srednjim školama“, Zagreb, UNICEF

<h2>Baloni koji su skoro započeli rat: o važnosti zalaganja za mir</h2>	
Film	99 LUFTBALLONS, Dorian Dujlović, Zadar, animirani, 4'03"
Cilj	S učenicima raspraviti povijest XX. stoljeća te utjecaj političkih događaja na život i glazbu tog vremena.
Ishodi	Učenik:ca: <ul style="list-style-type: none"> • povezuju tekst pjesme 99 Luftballons s političkim događajima u XX. st. • smatra da je mir vrijednost • koristi vjerodostojne mrežne i druge izvore • <i>analizira politički poredak u svijetu nakon Drugoga svjetskog rata, hladni rat [kurikulum Povijesti]</i> • <i>prosuduje utjecaj političkih promjena nastalih slomom komunizma u Europi [kurikulum Povijesti]</i> • <i>povezuje razvoj glazbene umjetnosti s općim društveno – povijesnim i kulturnim razvojem [kurikulum Glazbene umjetnosti]</i>
Korelacije	MPT Građanski odgoj i obrazovanje MPT Uporaba IKT Njemački jezik Povijest Glazbena umjetnost
Preporučeni razredi	8. razred osnovne škole i svi razredni srednje škole
Trajanje	Jedan školski sat (40')
Potrebni materijali	Zvučnici, računalo, flomasteri/bojice, pristup internetu, A4 papiri
Preporuke	-
Napomene	-
Tijek aktivnosti	<p>Prikažite učenicima kratki film „99 Luftballons“ (dostupan na https://drive.google.com/file/d/12dmd3GXMwK8fi4ROB6BPcuXmFh7_Vaaz/view) te potom započnite kratku raspravu s pitanjima: Jeste li do sada čuli ovu pjesmu?, Zna li tko je autor?, Zna li o čemu pjeva?, Prepoznajte li grad u kojem se radna pjesma odvija?</p> <p>Nakon rasprave predstavite ukratko osnovne podatke o pjesmi. Pjesmu izvodi zapadnonjemačka grupa Nena koja ju je izdala 1983. godine. Prije nego uputite učenike u sljedeću aktivnost, pitajte ih zašto ste u opisu pjesme koristili riječ „zapadnonjemačka grupa“.</p> <p>Potom podijelite učenike u tri skupine. Jedna skupina ima zadatak da pretragom mrežnih izvora pronaći daljnje detalje o pjesmi. Druga skupina ima zadatak pronaći na Internetu informacije o Berlinu tijekom osamdesetih godina dvadesetog stoljeća. Treće skupina treba u udžbeniku Povijesti pronaći informacije o političkom stanju u Europi tijekom osamdesetih godina dvadesetog stoljeća.</p> <p>Nakon što su učenici odradili zadatak neka svaka skupina predstavi svoje nalaze te pitanjima potaknite daljnju raspravu o tom vremenu i kako ta pjesma odražava klimu toga vremena. Poseban naglasak treba staviti na pojam „hladnog rata“ koji je Europi i cijelom svijetu prijetio u tom razdoblju te je svaki incident – pa i baloni – mogao dovesti do otvorenih sukoba. Pojmu hladnog rata treba jasno suprotstaviti pojam mira na koji ta pjesma poziva i ulozi osobe u takvim vremenima. Također, treba naglasiti kako je ovo anti-ratna pjesma.</p> <p>Aktivnost možete primjerima drugih anti-ratnih pjesama toga vremena ili programskih pjesama (npr. Scorpions - Wind Of Change). Učenicima možete prikazati izvedbu svjetski poznatog violončelista Mstislava Rostropoviča na ruševinama Berlinskog zida 13. studenog 1989. godine (https://youtu.be/FqIEdv3Q3-M).</p>
Izvori	-

<h2>Slobodan:na u skladu s pravilima i granicama</h2>	
Film	NA KONCU, FKVK Zaprešić, Zaprešić, animirani, 12'12"
Cilj	Učenici će prepoznati utjecaj društveno-političkih zbivanja na svakodnevne slobode.
Ishodi	<p><i>Učenici će:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -objasniti pojam slobode -prepoznati ograničenja slobode u svakodnevnim situacijama -povezati pojam slobode s društvenim i političkim zbivanjima
Korelacije	MPT Građanski odgoj i obrazovanje Politika i gospodarstvo Sociologija Etika Filozofija Sat razredne zajednice
Preporučeni razredi	3. i 4. razred (može se prilagoditi za 1. i 2. razred)
Trajanje	Jedan školski sat (40)
Potrebni materijali	Pristup internetu, pametni telefoni, A4 papiri, kemijske olovke
Preporuke	-
Napomene	Ukoliko se aktivnost provodi unutar Politike i gospodarstva ili Građanskog odgoja i obrazovanja, važno je uključiti važnost državnih vlasti i ovlasti u donošenju odluka.
Tijek aktivnosti	<p>S učenicima pogledajte film „Na koncu“ (dostupan na https://www.youtube.com/watch?v=Xdd6A-A9wso). Započnite kratkom raspravom o tome što je za njih sloboda i je li u filmu sloboda neograničena ili određena pravilima.</p> <p>Podijelite razred u dvije grupe te zadajte jednoj grupi da putem mobilnih telefona pretraže na mrežnoj stranici (www.koronavirus.hr) trenutne epidemiološke mjere i izdvoje 5 mjera za koje smatraju da ograničavaju njihovu slobodu. Druga grupa neka napiše 5 epidemioloških mjera koje su unatoč ograničenju, doprinijele društvu, njihovoj lokalnoj zajednici, školi, obitelji i sl.</p> <p>Po završetku zadatka neka predstavnik/ica iz svakog dijela razreda iznese zaključke te prema tome što su istaknuli raspravite s njima o dobrim i lošim posljedicama donošenja ograničenja slobode u svakodnevnom životu.</p>
Izvori	-

<h2 style="text-align: center;">Je li slamka kriva za sve: koliko je važno da svi daju svoj doprinos u odgovoru na klimatske promjene</h2>	
Film	CITSALP, De La Salle College Of Saint Benilde, Filipini, animirani, 1'47"
Cilj	Upoznati učenike s međuodnosima različitih djelovanja na okoliš i ekosustav
Ishodi	Učenik/ca: <ul style="list-style-type: none"> • <i>analizira načine dobrog odnosa prema okolišu i drugim ljudima radi postizanja osobne i zajedničke dobrobiti [kurikulum MPT Održivi razvoj]</i> • <i>objašnjava i uspoređuje na koje načine utječemo na planet i druge ljude [kurikulum MPT Održivi razvoj]</i> • koristi mrežne izvore u svrhu istraživanja • <i>utvrđuje čovjekovu odgovornost u održavanju uravnoteženoga stanja u prirodi i očuvanju bioraznolikosti [kurikulum Biologije]</i> • <i>raspravlja o uzrocima ugroženosti vrsta i populacija [kurikulum Biologije]</i> • <i>objašnjava čovjekov utjecaj na vlastitu evoluciju i evoluciju živoga svijeta [kurikulum Biologije]</i> • <i>procjenjuje društveno odgovorno poslovanje i odlučivanje [kurikulum Politike i gospodarstva]</i>
Korelacije	MPT Održivi razvoj MPT Uporaba IKT Biologija Politika i gospodarstvo Engleski jezik
Preporučeni razredi	8. razred osnovne škole i svi razredni srednje škole
Trajanje	Jedan školski sat (40')
Potrebni materijali	Zvučnici, računalo, flomasteri/bojice, pristup internetu, pametni telefoni, A4 papiri
Preporuke	-
Napomene	-
Tijek aktivnosti	<p>Prikažite učenicima kratki film „CITSALP“ (dostupan na https://www.youtube.com/watch?v=C1mP1FrB0sg) te potaknite raspravu s pitanjima što čovječanstvo u zadnje vrijeme čini ili ne čini kako mi smanjilo štetni utjecaj na okoliš. Neka učenici navedu konkretne primjere za koje znaju ili su čuli da se provode. Potaknite učenike da vrednuju te mjere.</p> <p>Potom uputite učenike da potraže na Internetu <i>memove</i> ili karikature koje tematiziraju zabranu jednokratne plastike, npr. plastičnih slamki. Neka izaberu one karikature koje se slažu s njihovim poimanje tih mjera. Pozovite učenike da predstave odabrani <i>meme</i> ili karikaturu i objasne zašto im je zanimljiv i na što se odnose. U većini slučajeva <i>memovi</i> i karikature tematiziraju ukidanje jednokratne plastike kao potreban, ali mali i nedovoljan korak.</p> <p>Nakon rasprave, uputite učenike da pronađu podatke o tome što najviše zagađuje okoliš, koji sektori ili industrije tome najviše doprinose. Podaci trebaju biti iz vjerodostojnih izvora.</p> <p>Potaknite raspravu pitanjima o tome što su učenici pronašli te znaju li o mjerama koje te industrije trebaju provesti kako bi smanjile svoj utjecaj. Također, pitajte učenike kako naše ponašanje utječe na pojedine od tih industrija (npr. povećana osobna potrošnja električne energije zahtijeva veću proizvodnju energije, veća konzumacija mesa utječe na veću stočnu proizvodnju koja je visoko-emisijska aktivnost, naručivanje određenih predmeta iz dalekih zemalja zahtijeva povećani promet koji je isto tako visoko-emisijska aktivnost itd.).</p> <p>Na kraju učenici mogu napraviti <i>memove</i>, karikature ili plakate koji se mogu postaviti u školi:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • kako osobne odluke utječu na okoliš • najveći onečišćivači okoliša • ekološki „trošak“ narudžbe lokalnih proizvoda i proizvoda iz dalekih zemalja
Izvori	-

<h2 style="margin: 0;">EmpaTI(i)JA i suosjećanje</h2>	
Film	TATATA, East China Normal University, Kina, animirani, 4'26"
Cilj	Učenici će moći prepoznati razliku između suosjećanja i empatije, prepoznati sličnosti i različitosti među ljudima, izraziti empatiju prema drugome
Ishodi	Učenik:ca: <i>- naučiti razlikovati empatiju i suosjećanje</i> <i>- osvijestiti važnost empatije u svakodnevnim situacijama</i> <i>- navesti načine za pokazivanje empatije</i> <i>- uvidati što žele unaprijediti u svome ponašanju (kurikulum MPT osobni i socijalni razvoj)</i>
Korelacije	MPT Građanski odgoj i obrazovanje MPT Osobni i socijalni razvoj Engleski jezik Sociologija Etika Psihologija Sat razredne zajednice
Preporučeni razredi	1. i 2. razred
Trajanje	Jedan školski sat (40')
Potrebni materijali	Računalo, pristup internetu, pametni telefoni, ploča, flomasteri, plakat (bez tehnološke opreme: plakat, kutija, papirići – post it)
Preporuke	-
Napomene	-
Tijek aktivnosti	<p>Prikažite učenicima film pod nazivom „Tatata“ (dostupan na https://www.youtube.com/watch?v=l6Qm5YqxAmY) te po završetku potaknite na promišljanje o razumijevanju stanja drugih osoba iz njihove perspektive. Kroz primjere rijetkih bolesti u filmu, potaknite ih da se postave na njihova mjesta i prepoznaju osjećaje koji im se javljaju. Pitajte ih što je za njih empatija i što znači biti empatičan? Koja je uloga samosvijesti?</p> <p>Dok suosjećanje proizlazi iz našeg zamišljanja kako bismo se nosili sa sličnom situacijom, empatija uključuje usredotočenost na iskustva i percepcije druge osobe te želju da se povežemo s njima kao ljudskim bićem. Samosvijest je znanje koje imamo o sebi i doživljaj toga tko smo. Objasnjenjem pojmova, potaknite učenike na promišljanje sljedećim pitanjima: Kako osobama s vidljivim i nevidljivim invaliditetom možete pokazati empatiju, a ne suosjećanje? Svi mi imamo razne izazove s kojima se moramo svakodnevno suočavati. S kojim se izazovima suočavate i kako vam empatija drugih može pomoći?</p> <p>Razgovarajte o individualnim razlikama: Svi učenici imaju svoje jedinstvene osobine, strahove i izazove. Naučite učenike da prepoznaju i podijele vlastite razlike koje se počinju pojavljivati te ih zapisujte na plakat.</p> <p>Koristeći <i>menti.com</i>, svaki učenik navodi načine na koje može pokazati empatiju ljudima u svom životu - kolegama iz razreda, učiteljima, članovima obitelji, rodbini, prijateljima i susjedima. (Napomena: ukoliko nemate tehnološku opremu učenici svoje odgovore ubacuju u kutiju te promiješane papiriće zalijepimo na plakat)</p> <p>Zaključite nastavni sat otvaranjem prostora da se jave učenici koji žele obrazložiti svoje odgovore. Odgovore o individualnim razlikama te odgovore s <i>menti.com</i> ili plakata možete postaviti u razred te potaknuti učenike da u sljedećim tjednima pokušaju primijeniti neke od napisanih načina za pružanje empatije.</p>

Izvori	Teacher's Guide: Empathy (Grades 9 to 12) – dostupno na: https://classroom.kidshealth.org/classroom/9to12/personal/growing/empathy.pdf Victoria Pasquantonio: Lesson plan: Build empathy with stories about disabilities – dostupno na: https://www.pbs.org/newshour/extra/lessons-plans/lesson-plan-build-empathy-with-disabilities-stories/
--------	--